

него съ оскърбителното зрѣние на „чиститѣ естетици“.

Това е досущъ така, и съ него Ботйовъ бѣше напълно съгласенъ.

Този възгледъ ние намираме и въ неговитѣ критически бѣлѣжки.

Този възгледъ бѣше въ явно противорѣчие и съ тиорията на Канта, който поставяше едно художествено произведение толкова по-високо, колкото повече то е източникъ на „безкористно наслаждение“. Отъ гледището на руските писатели, възгледътъ на Канта е неприемливъ. Защо? — На този въпросъ тѣ отговаряха съ това, че всѣко изкуство, непосрѣдственната цѣль на което е „безкористното наслаждение“, забавя културния напрѣдъкъ на човѣчеството.

Прѣдметъ на тие нѣколко страници не е да влизаме въ разборъ на естетическите възгледи на Ботийовитѣ учители върху изкуството и художествената литература. Казваме горната бѣлѣжка, за да е попълнимъ съ двѣ думи не за друго, а за да поставимъ читателитѣ въ възможностъ да се отнесатъ съ повече критицизъмъ върху една теория сериозна, но не пълна въ основата си. Ето въ що се състои работата. Несъмнѣно, „безкористното наслаждение“ не може да бѫде цѣль на изкуството. Безкористно наслаждение нѣма. Оня, който поддържа тоя възгледъ, той, безъ друго, — по твърдѣнието на рационалиститѣ - реалисти, е скжсалъ врѣзки съ културния напрѣдъкъ. Но защо е скжсалъ? Ето въпроса. Защо, споредъ Канта, изкуството изцѣло и отдѣлно всѣко художествено произведение трѣбва да е източникъ на безкористно наслаждение? Ето втория въпросъ. На тѣзи два въпроса, които въ сѫщностъ съставляватъ единъ, неотговарятъ рускитѣ реалисти - рационалисти, както и нашия поетъ. Или ако отговарятъ, то тѣ не могатъ да отидатъ по-далече отъ това, че изкуството трѣбва да служи на това и това. Проблемата, обаче, се рѣшава много